

Şans Faktörü

Okan Zabunoğlu

1995 Avrupa Şampiyonasında (Vilamoura – Portekiz) gelen bu eli Steen Moller (Danimarka) turnuva bülteninde nakletmiş ve en iyi deklarasyon ödülü için aday olarak göstermişti.

	♠J2 ♥AJT ♦KJ5 ♣KT987	
<u>BATI</u> ♠ ♥ ♦ ♣	<u>D</u> ♠ ♥ ♦ ♣	<u>DOĞU</u> ♠ ♥ ♦ ♣
	♠AKQ9 ♥KQ87 ♦A64 ♣A3	

Deklarasyon:

B	K	D	G
-	1NT	P	2♣
P	2♦	P	2♠
P	2NT	P	3♣
P	3♦	P	3♥
P	3NT	P	4♦
P	4♥	P	4♠
P	4NT	P	5♣
P	5♦	P	5♥
P	5♠	P	5NT
P	6♣	P	6♦
P	7♣	P	7♥

Herkes Pas

Kuzey 12-14 1NT açıp Güneyin 2♣ normal Stayman sorusuna 2♦ ile “majör yok” dedi. Şimdi 2♠ ile röle sekansı başladı; Güney sordu, Kuzey cevap verdi. Sonuçta Güney, Kuzeyin tam dağılımını ve valeler dahil bütün onör puanlarını

öğrenerek nihai kontratı ilan etti: 7♥ (4-3 fite).

1995 Avrupa Şampiyonasında Yunanistan – Danimarka maçında, Kuzey-Güney yönündeki Danimarkalı çift Lars Blakset ve Soren Christiansen 7♥’e böyle ulaştı. (Bu çiftin en iyi deklarasyon ödülünü kazanıp kazanmadığını bilmiyorum, ama deklarasyonun zevkini çıkardıkları kesin.)

7♥ gayet iyi gözükyor. ♥’ler en kötü 4-2, ♠’ler en kötü 4-3 ve ♦’lar en kötü 5-2 ise yapılıyor. Ayrıca ♠’ler 5-2 iken de bazı ekstra şanslar var. Olasılık muhabbetini sonraya bırakıp kart oyununu izleyelim.

Batı koz atak etti. Deklaran bir tur daha koz çekti, herkes uydu (♥’ler uygun çıktı).

Üç tur ♠’e de (üçüncü ♠’e yerden ♦ defos) herkes uydu (♠’ler de uygun).

Şimdi dekların ♦K’ya gitti, herkes uydu; yerden ♦ çevirdi, Doğu uydu; elden ♦A koydu. Batı bu ♦’ya uyarırsa 7♥ ağlarda... ..

Batı çaktı ve 7♥ battı.

Şimdi 7♥'ün başarı olasılığına daha yakından bakma zamanı.

3-3 veya 4-2 ♥ = % 83,9

4-3 ♠ = % 62,2

4-3 veya 5-2 ♦ = % 92,7

Hepsinin birden gerçekleşmesini istediğimiz için, bunları çarpıyoruz:

$0,839 \times 0,622 \times 0,927 = 0,484$ (% 48,4)

Bu sonuç dışarıdaki renklerin dağılımlarının birbirlerini hiç etkilemediği varsayımına dayalı. “Dealer” gibi bir bilgisayar programı yardımıyla, Kuzey ve Güneyin kartları dışındaki 26 kartı dağıtarak aynı olasılığı hesaplarsak, sonuç % 51 çıkıyor. Bunun sebebi, 7♥ yapmak için dışarıdaki ♠, ♥ ve ♦'ların nispeten dengeli dağılmasına ihtiyaç duyulması. Bir rengi dengeli dağıtırsak, bir diğer rengin dengeli dağılma olasılığı az da olsa artar; 2 rengi dengeli dağıtırsak, üçüncü rengin dengeli dağılma olasılığı daha da artar...

Söz konusu elde, ♠'lerin 4-3 ve ♥'lerin 3-3 veya 4-2 dağılma olasılığı; $0,622 \times 0,839 = 0,522$ gibi gözüküyor. Ama pratikte durum farklı, çünkü (mesela) ♠'leri 4-3 dağıtınca, dışarıda ♥'ler için nispeten eşit sayıda yer kalıyor ve ♥'lerin de dengeli dağılma olasılığı birazcık artıyor. Direkt (teorik) hesapla % 52,2 bulduğumuz bu olasılık, pratikte % 53,4'e çıkıyor. Ve artık ♦'ların 4-3 veya 5-2 dağılma olasılığı % 92,7'den % 95,5'e yükseliyor. (Şöyle bir örnek de verebiliriz: dışarıda 1 renkten 8 kart ve 2 renkten 7'şer kart olsun. Eğer ilk renk 4-4, bir diğeri 4-3 dağılmışsa; üçüncü rengin 7-0 dağılma olasılığı SIFIR olur.)

Özetle; “dengeli”, dengelinin olasılığını artırır, “dengesiz” de dengesizin.

Doğru sonuç: % 51

Ancak ♠'lerin 5-2 dağıldığı durumdaki ekstra şansları hesaba katmadık henüz. Hesap pek kolay değil (bk. Dipnot), mamafih % 10,8 kadar da oradan geliyor.

O halde 7♥'ün toplam başarı şansı % 62 civarı.

Bu “iyi” mi; % 62 yeterli mi? Başarı şansı yüzde kaç olan 7Majör'ü deklare etmek lazım?

Zonsuzken 7Majör deklare ettiğimiz her elde diğer masadaki rakiplerin 6Majör oynadığını ve her iki masada da aynı sayıda löve alındığını varsayarsak, şu sonuca varabiliriz. Deklare ettiğimiz 100 tane 7Majör kontratının 56'sını yapıp (tanesi 11 İMP kazanç) 44'üne 1 battığımız (her biri 14 İMP kayıp) durumda, toplam İMP alışverişi sıfır olur. Demek ki, zonsuz 7Majör için % 56'nın üstündeki başarı olasılığına “iyi” diyebiliriz.

Bu “iyi” bir 7♥.

7♥'ün şansı yüksek, ama önemli bir şans faktörü daha var: Oynayanın şansı!

Peki sizce, böylesi güzel (ve zevkli) bir sekans ile gelinen bu “iyi” 7♥’e batan çift gerçekten “şanssız” mı addedilmeli?!

DİPNOT: ♠’lerin 5-2 dağıldığı durumlardaki ekstra şansı hassas olarak hesaplamak oldukça zor, ama yaklaşık yüzdeler aşağıdaki gibi verilebilir.

- (1) ♠’lerin 5-2 dağıldığı durumda, Batıda 2 tane ♠ varken:
  - (a) ♥’ler 4-2 dağılmışsa ve Batıya 2 tane ♥ gitmişse ve Doğuda en az 2 tane ♦ varsa: % 1,7
  - (b) ♥’ler 3-3 dağılmışsa veya Batıya 4 tane ♥ gitmişse, Batı üçüncü ♠’e çıkar.
    - (b.1) Şimdi ♣A’ya gelip bir tur ♥ çekerek dışarıdaki son kozu toplar ve ♣K’ya gidip ♣’e çıkarız. ♣’ler 3-3 ise veya ♣QJ iki parçaysa kontratı yaparız: % 4,1
    - (b.2) ♣’ler çalışmazsa, ♦Q Batıda ise veya Doğuda tek parça ise kontratı hala yaparız: % 3,3
- (2) ♠’lerin 5-2 dağıldığı durumda, Doğuda 2 tane ♠ varken; tek şansımız Doğuda ♥ kalmamış olması (yani Doğunun ♥’ü doğuştan 2 tane ise) ve Batıda en az 2 tane ♦ varsa: % 1,7

O halde, ♠’ler 5-2 iken toplam şans: $1,7 + 4,1 + 3,3 + 1,7 = \% 10,8$

Tüm dağılım:

	♠J2 ♥AJT ♦KJ5 ♣KT987	
<u>BATI</u> ♠T43 ♥6532 ♦8 ♣QJ642	<u>D</u> ♦8765 ♥94 ♦QT9732 ♣5	<u>DOĞU</u> ♠8765 ♥94 ♦QT9732 ♣5
	♠AKQ9 ♥KQ87 ♦A64 ♣A3	